

P. Fuzier

Christus ons Voorbeeld

'...opdat ook u doet zoals Ik u heb gedaan.'

Johannes 13:15

De tijd was gekomen dat Jezus zou overgaan uit de wereld naar de Vader, terwijl Hij de Zijnen in de wereld achterliet (Joh. 13:1). Tot op dat ogenblik werd in Hem *'het eeuwige leven, dat bij de Vader was'* geopenbaard (1 Joh. 1:2), en rustte op Hem de verantwoordelijkheid op aarde het leven uit God ten toon te spreiden. Voortaan moesten Zijn discipelen die verantwoordelijkheid overnemen en het getuigenis van Christus in de wereld uitdragen. Met het oog daarop onderwees Hij hen en moedigde hen hiertoe aan voordat Hij hen verliet (Joh. 13:16).

Voordat Hij Zijn volgelingen in het gebed van Johannes 17 opdroeg aan de Vader, gaf Hij in de voorafgaande hoofdstukken aan hoe zij hun taak moesten vervullen in de wereld en welke hulpbronnen hun daartoe ter beschikking stonden. Dit alles in afwachting van het ogenblik dat Hij zal terugkomen om ons in te voeren in het huis van de Vader, waar Hij nu plaats voor ons heeft bereid. De liefde is het voornaamste onderwerp in deze hoofdstukken. De discipelen, die door Hem als Zijn getuigen op aarde zijn achtergelaten, moeten nu op hun beurt de eigenschappen openbaren van het leven uit God dat zij hebben ontvangen: *'God heeft ons het eeuwige leven gegeven en dat is in Zijn Zoon'*; *'die de Zoon heeft, heeft het leven'* (1 Joh. 5:11-12; Joh. 17:3). Zij zijn dus door de kracht van de Geest Die in hen woont, in staat navolgers van God te zijn als geliefde kinderen. Hun opdracht is dan ook om te wandelen *'in de liefde, zoals ook Christus ons heeft liefgehad'* (Ef. 5:2). Zo'n wandel

is niet anders dan die van Christus Zelf op aarde. Daarom stelt Hij steeds Zichzelf ¹ aan hen voor als het Model om zich aan te houden, opdat zij zouden wandelen zoals Hij gewandeld heeft (1 Joh. 2:6).

Voordat de Heer Zijn discipelen ging onderwijzen en aanmoedigen, heeft Hij hun eerst de voeten gewassen. Want het is onmogelijk om goed naar Zijn woorden te luisteren en Zijn onderwijs te verstaan, als we niet eerst gereinigd zijn van de onreinheid van de wereld. Die verontreiniging omvat niet alleen meer of minder grove zonden, maar ook alles wat ons berooft van het genot van de hemelse dingen, dus van Christus Zelf. De geestelijk gezinde christen is iemand die de dienst van de voetwassing naar waarde weet te schatten. Hij weet dat zonder deze reiniging de gemeenschap met Christus op het spel staat, en hij wil de vreugde van het deel hebben met Christus niet prijsgeven (Joh. 13:8).

Wij herinneren hiermee aan een belangrijk beginsel, dat geldt voor alle gelovigen en voor alle tijden. Het is iets dat vaak uit het oog wordt verloren, waardoor wij weinig nut hebben van de mondelinge of schriftelijke bediening van het Woord. Dingen die de gemeenschap met Christus schaden, beroven ons ook van de zegen die de Heer ons door het Woord wil geven. Van alle discipelen van wie Jezus de voeten heeft gewassen, is Johannes ongetwijfeld degene die het voorbeeld van de Heer het beste heeft begrepen. Dit blijkt uit het feit dat hij na de voetwassing meer dan iemand anders heeft genoten van die gemeenschap, doordat hij aanlag in de schoot van Jezus (Joh. 13:24). Het feit dat Johannes deze woorden van de Heer in zich heeft opgenomen, komt duidelijk naar voren bij de lezing van 1 Johannes 1:3. Veel over dit onderwerp vinden we ook vermeld in Johannes 13 tot 15. Johannes heeft het rechtstreeks vernomen uit de mond van de Heer. Hij bevond zich toen in een positie, waarvan hij niet alleen persoonlijk voordeel had, maar waardoor hij ook in staat was dit daarna aan anderen door te geven. Dit is van groot belang voor iedere gelovige, maar in het bijzonder voor hen die dienen met het Woord in de gemeente! Het voorbeeld van Johannes is voor allen ter navolging.

Als wij eerst bij onszelf nagaan wat de gemeenschap met de Heer belemmert en ons daarvan reinigen door het Woord, dan kunnen wij daarna ontvangen wat de Heer ons wil geven tot opbouw en troost, ook met het oog op de dienst waartoe wij eventueel geroepen zijn. Laten wij openstaan voor de dienst van de voetwassing door middel van het Woord, die de Heer uitoefent vanuit de hemel (1 Joh. 2:1), zoals Hij dat op aarde ook in de praktijk heeft gedaan. Wij mogen Hem daarin

¹ Zie bijv. Joh. 13:14-15. Johannes 16 is meer het hoofdstuk van de vertroosting dan van de vermaning.

navolgen, zoals Hij zegt in Johannes 13: *‘Als dan Ik, de Heer en de Meester, uw voeten heb gewassen, dan behoort ook u elkaars voeten te wassen; want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook u doet zoals Ik u heb gedaan’* (Joh. 13:14-15). Dit is de eerste vermaning die de Heer tot de discipelen richt met het oog op Zijn afscheid. Wij willen dikwijls grote dingen doen, dingen die ons nuttig toeschijnen. Maar wij vergeten dan dat de Heer ons in de eerste plaats vermaant, als het nodig is, *‘elkaar de voeten te wassen’*. Hij geeft daarbij Zelf het volmaakte voorbeeld.

Er is veel werk te doen in ons leven als christen, maar zou het niet meer vrucht afwerpen als wij telkens wanneer het nodig is, de vermaning van Johannes 13:14-15 in praktijk brengen? Het resultaat daarvan is een heilige wandel en het genot van een gelukkige, broederlijke gemeenschap, die samengaat met een wandel in het licht (1 Joh. 1:7). Dit is het belangrijkste werk dat eerst moet worden gedaan tot eer en verheerlijking van God. Dan pas kan Hij het zegel van Zijn goedkeuring op ons drukken. Wij kunnen niet zeggen dat wij de broeders liefhebben, als hun gebreken ons min of meer onverschillig laten. Dat is het tegenovergestelde van ware broederliefde, die bedroefd is over het kwaad, het goede voor de ander zoekt en het middel vindt om dat in de praktijk te brengen. De voetwassing is iets anders dan wat wij vaak eronder verstaan. Het houdt in dat het Woord *Christus* aan de harten voorstelt, zodat het geweten wordt geraakt en de begane fout niet eerst in herinnering hoeft te worden geroepen. Het is handelen naar het voorbeeld van Jezus Zelf: *‘...zoals Ik u heb gedaan’* (Joh. 13:16). *‘Als u deze dingen weet, gelukkig bent u als u ze doet’* (Joh. 13:17). Wat een rijke zegen zal dat tot gevolg hebben voor onze individuele dienst en voor de gemeente. Moge God ons genade geven om het voorbeeld na te volgen van Hem Die Zijn kleren heeft afgelegd en de voeten van de discipelen heeft gewassen.

We kunnen de voetwassing door de Heer ten behoeve van de Zijnen vergelijken met de reiniging van de hele gemeente door het Woord (Ef. 5:26, 29). Johannes 13 toont ons meer de persoonlijke, en Efeziërs 5 de gemeenschappelijke kant van dit dienstwerk. Maar in beide wassingen heerst dezelfde orde:

- Johannes 13 toont ons Christus als Dienaar Die de voeten wast van de discipelen, vóórdat Hij hun hierover nader onderwijs geeft;
- Efeziërs 5 spreekt eerst over Zijn liefde voor de gemeente, die blijkt uit de heiliging die Hij tot stand brengt; want Hij reinigt haar door de wassing met water door het Woord. Dit gedeelte zegt ons daarna alleen dat Hij haar *‘voedt en koestert’*.

Evenals voor de persoonlijke dienst gebruikt de Heer voor Zijn gemeente dikwijls ook verschillende instrumenten. Laten wij ons ervan bewust zijn dat een gemeente nut zal hebben van het voedsel dat zij ontvangt, naarmate zij zich bevindt in deze toestand: 'geheiligd en gereinigd'. Telkens als dat nodig is, moet zij eerst gereinigd worden door de wassing met water door het Woord, voordat zij verdere voeding ontvangt.

Dan geeft de Heer in Johannes 13 een *nieuw gebod*: *'Een nieuw gebod geef Ik u: dat u elkaar liefhebt; zoals Ik u heb liefgehad, dat ook u elkaar liefhebt. Hieraan zullen allen weten dat u Mijn discipelen bent, als u liefde onder elkaar hebt'* (Joh. 13:34-35). In deze verzen vinden wij niet alleen de opdracht, maar ook het *voorbeeld* van de Heer. De liefde waarmee Hij ons liefheeft, is een onvoorwaardelijke liefde. Hij heeft de Zijnen lief 'tot het einde'. Dit is een machtig getuigenis van de liefde waarmee Hij ons omringt, opdat wij deel met Hem zouden hebben. En het ultieme bewijs van die liefde is de gave van Zijn leven!

Liefhebben zoals de Heer liefheeft, is meer een kwestie van *aard* dan van maat. Zijn liefde is oneindig, onze liefde zal altijd beperkt blijven. Zijn liefde zoekt het goede voor degenen die de voorwerpen ervan zijn. In dit opzicht moet onze liefde van dezelfde aard zijn. Ze moet zijn gericht op hetzelfde doel. Dat verschilt nogal eens met wat wij onder liefde verstaan. Door vleiende woorden te spreken tot hen die ons omringen, ook als we weten dat die niet oprecht zijn, proberen we mensen te beïnvloeden. We gebruiken methoden die de wereld ook hanteert om relaties te verbeteren. We laten zien dat we toegewijd zijn omwille van onze goede naam, zodat men van ons zegt: 'dat is iemand vol liefde voor de broeders'. Maar dat is slechts schijn, want in feite zoekt men zichzelf. Het is geen ongeveinsde liefde (Rom. 12:9; 1 Petr. 1:22). Het is niet het liefhebben, zoals de Heer ons heeft liefgehad. Zijn liefde werd dikwijls niet begrepen, of ze werd miskend. Maar niets kon Hem weerhouden bij Zijn dienst, die in de eerste plaats de verheerlijking van God op het oog had en vervolgens het welzijn en de blijdschap van de Zijnen. In de evangeliën worden de bewijzen van die trouwe liefde getoond. Moge God ons genade geven om navolgers te zijn van het voorbeeld van de ware Dienstknecht.

Het bewijs van onze liefde is te vinden in de gehoorzaamheid aan het Woord, zoals de Heer dit later aan de discipelen toont in Johannes 14:21, 23. En het is hetzelfde onderwijs dat door de apostel Johannes wordt gegeven met betrekking tot de broederliefde (1 Joh. 5:2-3). Kan men echt zeggen dat men God liefheeft, Zijn Woord met eerbied hoort en weet wat erin staat en vervolgens in sommige dingen wel trouw zijn, maar alles opzij schuiven wat niet past bij de levensstijl die men wil vasthouden – ondanks wat er in de Bijbel staat? Komt het niet voor dat wij rechtlijnig zijn ten aanzien van bepaalde eisen en hen veroordelen die daaraan niet

voldoen? Terwijl wijzelf ongehoorzaam zijn aan Bijbelse principes die ons op de proef stellen; en ze terzijde schuiven omdat het ons iets kost en wij bijv. het contact zouden moeten verbreken met iemand die ons dierbaar is? Of dat wij zouden moeten breken met een gewoonte die ons eigen is en die wij niet kunnen loslaten?

Wij moeten nooit uit het oog verliezen dat het Woord de waarheid is: *'De bepalingen van de Heere zijn waarachtig, met elkaar zijn zij waarachtig'* (Ps. 19:10). Wij zijn verantwoordelijk het Woord in zijn geheel te bewaren en niet één bevel opzij te schuiven. Daarin is de Heer ook ons Voorbeeld. Toen Hij in de wereld was, heeft Hij getuigenis gegeven van Zijn liefde tot de Vader: *'Opdat de wereld weet dat Ik de Vader liefheb, doe Ik ook zo als de Vader Mij heeft geboden'* (Joh. 14:31). De woorden van de Vader waren voor Christus 'geboden'. Hij handelde steeds zoals de Vader Hem geboden had. Volmaakte gehoorzaamheid is het bewijs van volmaakte liefde! De Heer stelde Zich niet tevreden met de uitspraak: 'een met de mond beleden liefde heeft waarde'. Wij kunnen niet zeggen dat wij Hem en de Vader liefhebben, als wij Zijn *geboden* niet bewaren. Christus geeft het voorbeeld hiervan in de weg die Hij moest gaan.

We vinden hetzelfde onderwijs in 1 Johannes 3:18. Wij moet niet liefhebben met de tong, maar met de daad en in waarheid. In Johannes 15:4-9 vermaant de Heer de discipelen *'in Hem te blijven'*. In Hem te blijven, is leven in Zijn gemeenschap. Dit is een noodzakelijke voorwaarde om vrucht te dragen. De rank kan geen vrucht dragen, als ze niet in de wijnstok blijft (vs. 4). Zonder Mij kunt u niets doen (vs. 5). En als Hij wenst dat de Zijnen veel vrucht dragen, dan is dat opdat de Vader verheerlijkt wordt (vs. 8). In vers 9 spreekt Hij weer over de liefde waarmee de Vader Hem liefheeft, en dit brengt Hem ertoe de vermaning uit te spreken: 'Blijf in Mijn liefde'. Geniet in uw hart van die liefde, laat die liefde u omgeven, opdat u alles kunt zien in het licht van die liefde, waarmee Ik u altijd en tot aan het einde heb liefgehad.

Wat is het geheim om hiervan te kunnen genieten? *'Als u Mijn geboden bewaart, zult u in Mijn liefde blijven, zoals Ik de geboden van Mijn Vader heb bewaard en in Zijn liefde blijf'* (vs. 10). Gehoorzaamheid aan het Woord is het bewijs van liefde voor de Heer. Dit is ook het middel om in Zijn gemeenschap te blijven en te genieten van de liefde waarmee Hij ons liefheeft. Hier noemt de Heer Zijn eigen voorbeeld: *'zoals Ik de geboden van Mijn Vader heb bewaard en in Zijn liefde blijf'* (vs. 10). Dat is Zijn weg op aarde geweest, en dit is de weg waartoe Hij ons oproept Hem te volgen. Het eerste gevolg van zo'n wandel is de vreugde die Hijzelf ervan ondervindt: *'Dit heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u is'*. Het tweede resultaat is onze eigen blijdschap: *'en uw blijdschap volkomen wordt'* (vs. 11).

Volkomen blijdschap ervaren op ons levenspad bij alles wat wij voor de Heer mogen doen en wat Hij zo graag wil zien in de Zijnen: Spreekt dat niet tot ons hart? Een trouwe wandel zal zowel de goedkeuring van de Heer als de haat van de wereld met zich meebrengen; een haat die ook Zijn deel op aarde is geweest (Joh. 15:18-21). Want de wereld die *Christus* niet wilde kennen, kent *ons* ook niet (1 Joh. 3:1). De wereld voelt alleen haat voor de Heer en voor ieder die Hem navolgt. Hoe staat het met onze betrekkingen tot de wereld? Zijn wij hier werkelijk vreemdelingen en merken wij iets van de haat tegen God en tegen Zijn Christus? Of zoeken wij daarentegen haar voorspoed, begeren wij haar ijdelheid en richten wij ons hart op de tijdelijke dingen?

De discipelen moesten in de wereld van Christus getuigen in de kracht van de Geest van de waarheid, Die zou komen (Joh. 15:26-27). Als volgelingen van de Heer hadden zij Zijn onderwijs genoten, zodat zij in Zijn afwezigheid van Hem konden getuigen. Zijn wij ook niet geroepen om Christus aan de wereld voor te stellen? Hoe kunnen wij dit doen zonder Hem te volgen op Zijn weg, en Zijn eigenschappen te weerspiegelen? Dat God dit in ons mag bewerken, want dit zal onze harten verwarmen en onze liefde voor de Heer doen toenemen, zodat wij voor Hem kunnen leven en ons mogen verblijden in Zijn liefde!

Bron: Le Messenger Evangélique 1965-233; Titel: Christ, notre modèle

